

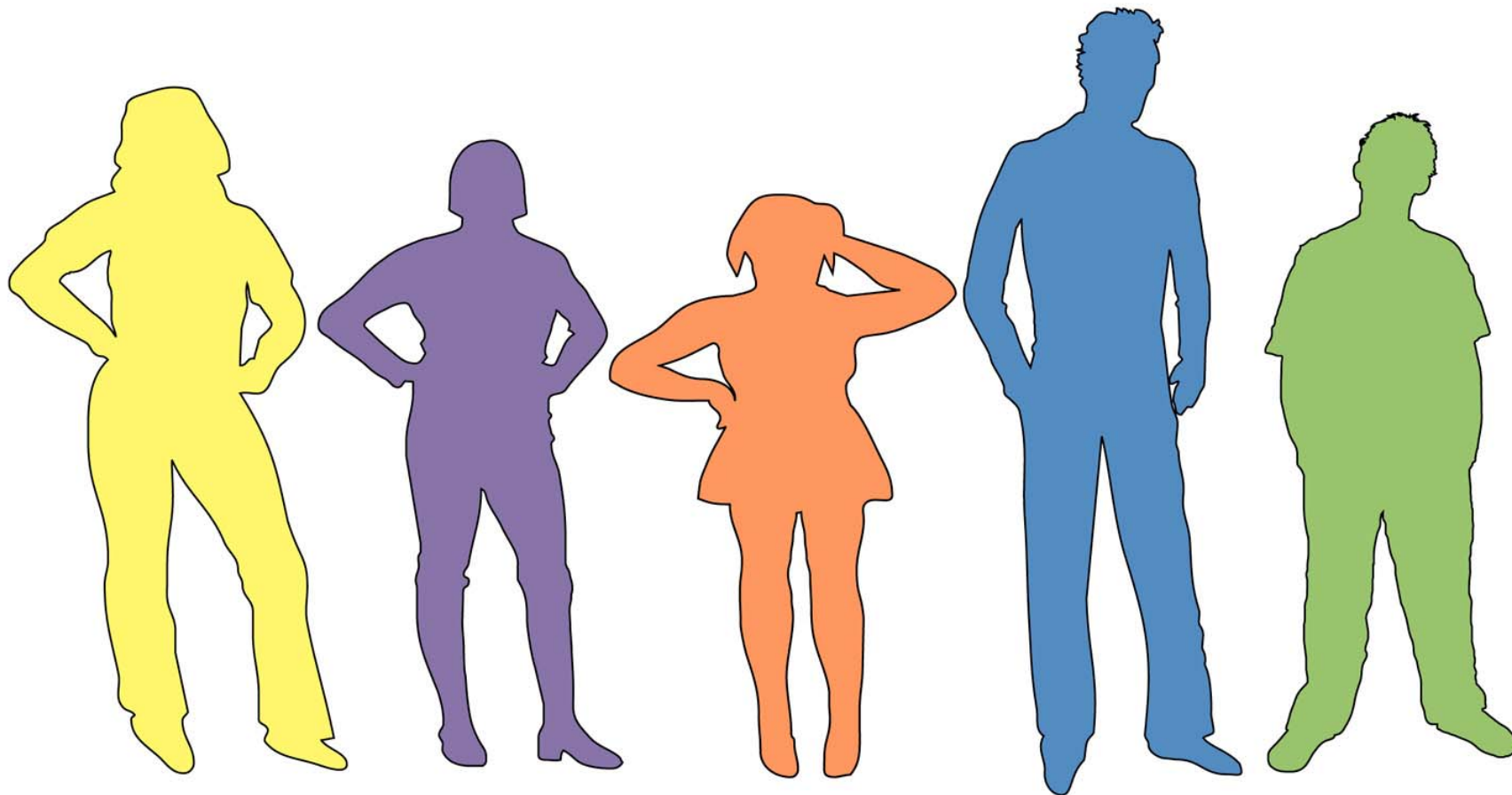
HOLLUSTA OG HREYFING

8. bekkur

Hvað stjórnar byggingu líkamans?

Kyn

Erfðir

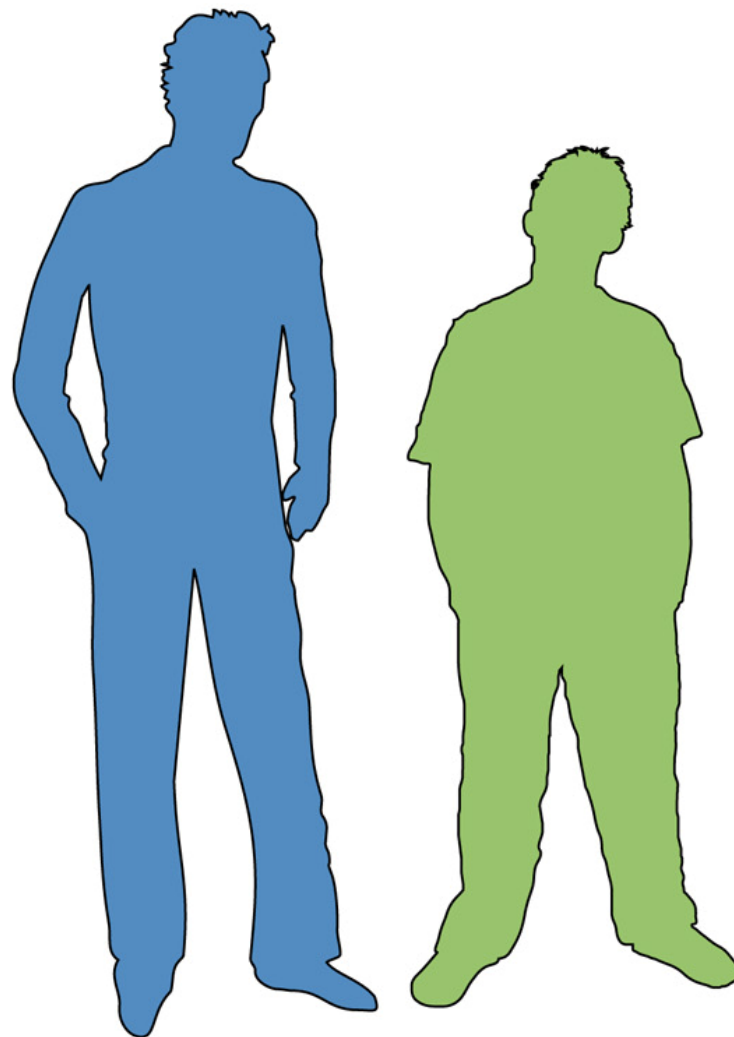
Lífsstíll

Hvað segir þyngdin um líkamsbygginguna?

Þyngdin segir lítið til um samsetningu líkamans svo sem hlutfall vöðva, beina og fitu.

Tveir einstaklingar geta verið jafnþungir og svipaðir í laginu en annar er vöðvastæltur með litla fitu á meðan hinn er vöðvarýr með meiri fitu (grannur að utan en feitur að innan).

ERU ALLIR GRANNIR Í GÓÐU FORMI?

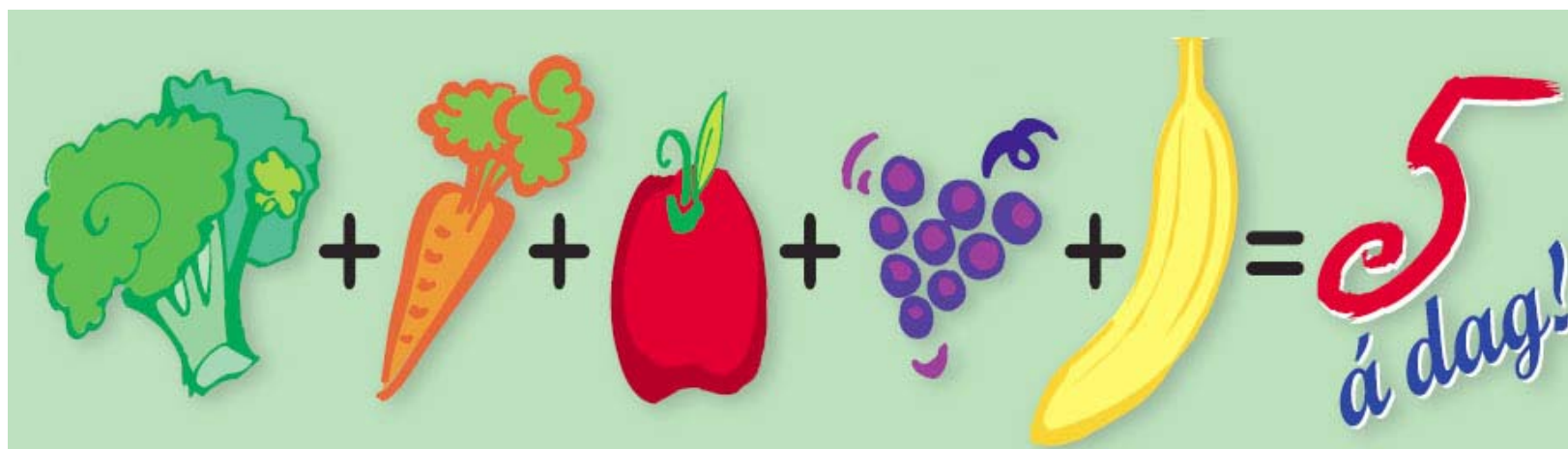
Mjólk og vatn

Veljið fituminni mjólk

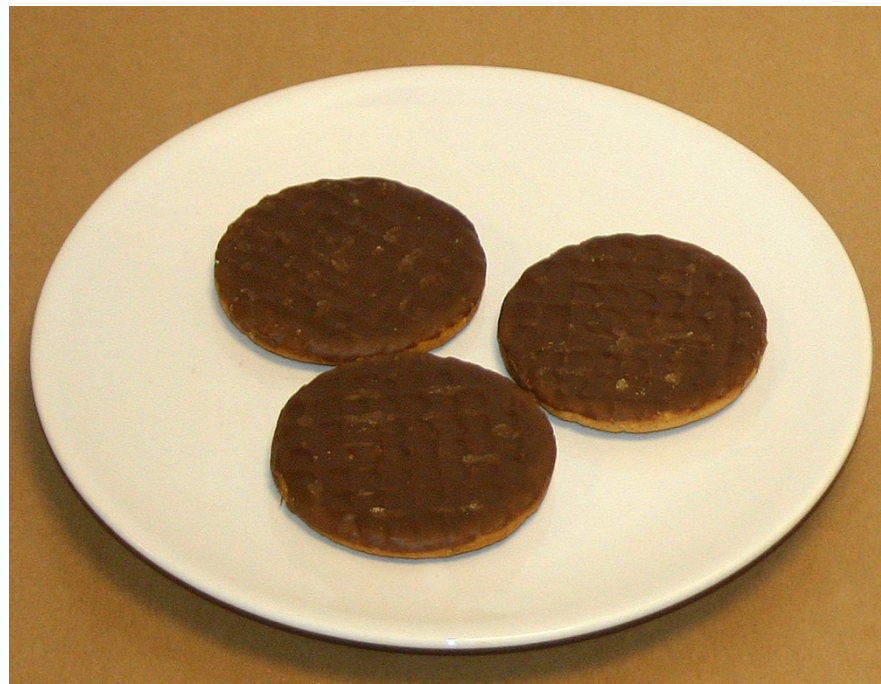
Hvernig náum við 5 á dag?

- Með morgunmat
- Um miðjan morgun
- Með hádegismat
- Millibiti síðdegis
- Með kvöldmat
- Um kvöldið

Dæmi um hollari millibita

Það eru jafnmargar hitaeiningar (kcal) í banana, epli og appelsínu og í 3 súkkulaðikexkökum

Hollt snakk (nasl)

Hollari skyndibiti

9" pizza með pepperoni

Fita: 45 g

Hitaeiningar: 1260 kcal

9" pizza með grænmeti og skinku

Fita: 25 g

Hitaeiningar: 900 kcal

Hollari skyndibiti

Hamborgari, gulrætur og

vatn

Fita: 23 g

Hitaeiningar: 510 kcal

Hamborgari, lítill franskur

og vatn

Fita: 35 g

Hitaeiningar: 715 kcal

Fitukubbarnir sýna heildarmagn fitu; bæði mettaða og ómettaða

...framhald

Hamborgari, lítill franskar,
kokkteilsósa og vatn

Fita: 60 g

Hitaeyningar: 965 kcal

Hamborgari, stór
frankar, kokkteilsósa og
gos

Fita: 73 g

Hitaeyningar: 1330 kcal

Fitukubbarnir sýna heildarmagn fitu; bæði mettaða og ómettaða

...framhald

Hamborgari, gulrætur og
vatn

Fita: 23 g

Hitaeyningar: 510 kcal

Hamborgari, stór
franskar, kokkteilsósa og
gos

Fita: 73 g

Hitaeyningar: 1330 kcal

Lítill skammtur franskar, 80 gr.

Fita: 12 g

Hitaeyningar: 235 kcal

Mið skammtur franskar, 115 gr

Fita: 17 g

Hitaeyningar: 337 kcal

Stór skammtur franskar, 160 gr.

Fita: 23 g

Hitaeyningar: 470 kcal

Það eru jafnmargar hitaeiningar (kcal)

í 1 boxi af kokkteilsósu

og

í 5,5 boxum af tómarksósu

Dagleg hreyfing

- Hversu mikið og lengi er æskilegt að hreyfa sig daglega?
- Af hverju er hreyfing mikilvæg?
  - Hjarta og lungu styrkjast → Aukið úthald
  - Vöðvar og bein verða sterkari
  - Aukinn liðleiki
  - Eykur jafnvægi milli orkunotkunar og orkuneyslu
  - Aukið úthald til að sinna námi
  - Losar um streitu og fólk hvílist betur

Hvað vantar?

Ferðamáti

- Hvað komu margir gangandi/hjólandi í skólann í dag?
- Hvað tóku margir strætó í skólann í dag?
- Hvað voru margir keyrðir í skólann í dag?

Getur hópurinn sett sér markmið um að ganga í skólann?

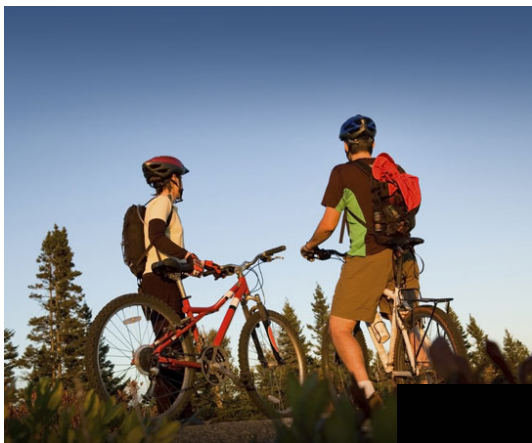

Ath – Hæfileg ganga og morgunmatur er góður undirbúningur fyrir skólann.

Áhugamál

Hvaða áhugamál eru til sem fela í sér hreyfingu?

Mikilvægt að huga að jafnvægi milli hreyfingar og hvíldar

Skipulagt íþróttastarf

Þátttaka í skipulögðu íþróttastarfi er frábær leið til að hreyfa sig.

Hvað eru margar íþróttagreinar stundaðar í hópnum?

- Hvað hindrar krakka í að taka þátt í skipulögðu íþróttastarfi?
- Af hverju hætta krakkar í íþróttum?
- Af hverju hætta stúlkur fyrr í íþróttum en drengir?

Næring íþróttafólks

Þeir sem æfa þrisvar í viku eða oftar þurfa að huga að:

- **Aukinni orkuþörf**
  - Til að geta bætt árangur á sama tíma og líkaminn er að vaxa.
- **Fjölbreyttu fæði til að byggja upp og halda góðu formi**
  - **Prótein** – úr fiski, kjöti og mjólkurvörum – próteinduft bætir engu við.
  - **Kolvetni** – gefur líkamanum orku. Trefjarík matvæli eru best og forðist sykraða drykki og sælgæti fyrir æfingar og keppni.
  - **Fita** – er nauðsynleg til að halda uppi langtímaorku. En þar sem fita hægir á meltingunni skal forðast fituríka fæðu nokkrum tímum fyrir og eftir æfingar eða keppni.

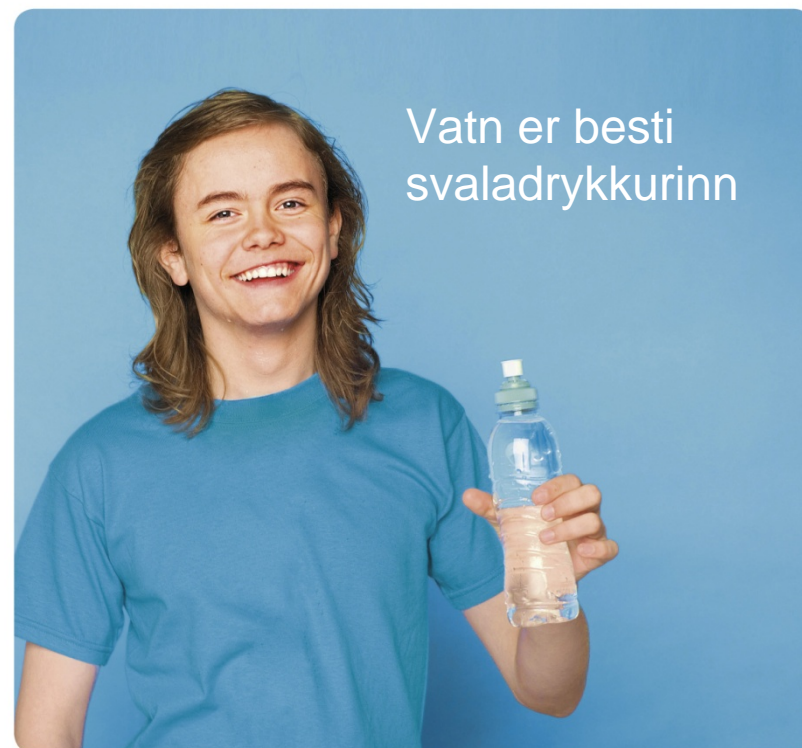

Hvað er best að drekka í tengslum við æfingar og keppni?

Svar: Vatn

- Mikilvægt er að drekka vatn fyrir æfingar, á æfingum og eftir æfingar.
- Ekki bíða eftir þorsta því þá hefur líkaminn þarfnast vatns í nokkurn tíma.

Íþróttadrykkir - Orkudrykkir

Íþróttadrykkir eru óþarfir nema æfing sé lengri en 90 mínútur eða ef æft er í miklum hita.

Orkudrykkir geta valdið vökvaskorti og kvíða sem dregur úr árangri íþróttafólks.

Hvað er best að borða fyrir keppni?

Mest af orkunni á keppnisdegi kemur úr fæðu sem líkaminn hefur fengið síðustu daga.

Á KEPPNISDEGI:

- Best að borða mikið af kolvetnum, smá prótein og lítið af fitu.
  - Borða máltíð 2-4 tímum fyrir keppni sem samanstendur af blöndu af próteini og kolvetnum
  - Ef ekki næst að borða 2-4 tímum fyrir keppni er mikilvægt að fá sér hollan bita 1-2 klst. fyrir keppni
  - Forðast að borða innan við klst. fyrir keppni. Því melting krefst orku sem við viljum nota í keppninni auk þess er óþægilegt að hlaupa með fullan maga.
  - Gott að hver finni fyrir sig hvaða tími hentar best, hvaða matur og hversu mikið magn.

EFTIR KEPPNI:

- Eftir keppni er mikilvægt fyrir líkamann að endurhlaða sig og búa sig undir næstu átök
  - Fá sér ávöxt strax eftir keppni
  - Borða góða máltíð um tveimur tímum eftir keppni.

Dæmi um hollan mat fyrir æfingu eða keppni

